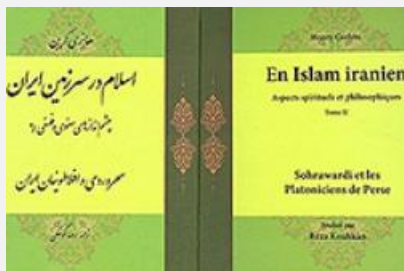

وجه غالب اشراق در نظر هانری کربن شیعی است

هانری کربن يك مستشرق به معنای حقیقی کلمه یعنی «طالب اشراق» است و اشراق در نظر او - به رغم آن که در نگاه اول و در نظر سهروردی وجه غالب شیعی ندارد - وجه غالب شیعی دارد و در سرزمین تشیع است که بسط و رواج یافته است.

رضا کوهکن در مراسم رونمایی از «اسلام در سرزمین ایران:

وجه غالب اشراق در نظر هانری کربن شیعی است

هانری کربن يك مستشرق به معنای حقیقی کلمه یعنی «طالب اشراق» است و اشراق در نظر او - به رغم آن که در نگاه اول و در نظر سهروردی وجه غالب شیعی ندارد - وجه غالب شیعی دارد و در سرزمین تشیع است که بسط و رواج یافته است.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، مراسم رونمایی از مجلد دوم از مجموعه چهار جلدی کتاب «اسلام در سرزمین ایران» (سهروردی و افلاطونیان ایران) اثر هانری کربن، امروز شنبه 9 اردیبهشت‌ماه، با حضور رضا کوهکن مترجم اثر و عضو هیئت علمی گروه ادیان و عرفان مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، شهین اعوانی ویراستار اثر و جمعی از اصحاب رسانه در خبرگزاری فارس برگزار شد.

بنابر این گزارش، کوهکن در ابتدای سخنان خود با اشاره به عنوان این اثر اظهار کرد: کتاب «اسلام در سرزمین ایران؛ چشم‌اندازهای معنوی و فلسفی» با عنوان «اسلام ایرانی» معروف است که در واقع ترجمه لفظ به لفظ (En Islam iranien, aspects spirituels et philosophiques) است و تاکنون درباره آن بسیار سخن گفته شده است.

وی درباره علت تغییر نام این کتاب در ترجمه خود به «اسلام در سرزمین ایران؛ چشم‌اندازهای معنوی و فلسفی» گفت: سبب آن نگرانی بنده از این مطلب بود که عنوان «اسلام ایرانی» بار قومی و نژادی را به این کتاب تحمیل کند و در واقع اسلام در بافت ایرانی فهمیده شود و البته خود کربن نیز نگران این موضوع بوده است.

این محقق و پژوهشگر اضافه کرد: کربن خود در مقدمه این کتاب می‌گوید: در زبان فرانسه کاملاً طبیعی است که اشاره به سرزمینی خاص از قلمرو اسلام صفت نسبی ملیت را بدان بیفزایند. در آن حال در اثر کنونی عبارت Islam iranien به چشم می‌خورد. در همین اثر از شیعه ایرانی (ترجمه لفظ به لفظ فرانسه) نیز سخن خواهیم گفت. این نحوه بیان موضوع برای ما فرانسویان عادی و بدیهی است.

وی در ادامه قول کربن تصریح کرد: اما حقیقتاً ترجمه لفظ به لفظ Islam iranien آن به اسلام ایرانی، در زبان فارسی غیر قابل تحمل است؛ زیرا این ترکیب وصفی متضمن نوعی قدسیت‌زدایی از مفهوم دینی و قدسی است و وابسته کردن آن به يك نژاد، قوم یا مکان خاص است. دوستان ایرانی من غالباً به من گوشزد کرده‌اند که حاصل ترجمه لفظ به لفظ چنین اصطلاحاتی عباراتی قطعاً غیر عادی خواهد بود.

عضو هیئت علمی گروه ادیان و عرفان مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، با بیان این‌که کربن خود این حساسیت را داشته که پدیدار نباید بر حسب شرایط تاریخی، سیاسی و اجتماعی تحلیل شود، ادامه داد: عنوان اولیه این اثر «معنویت در اسلام ایرانی» بوده و به مرور به چشم‌اندازهای معنوی و فلسفی تبدیل شده است و البته این کاملاً بجاست.

وی تصریح کرد: کربن با توجه به نگاه پدیدارشناسانه خود تحلیل تاریخی، اجتماعی و سیاسی را قبول ندارد و مانند برخی از مستشرقین دیگر زنجیره چنین علی را دنبال نمی‌کند؛ بلکه او به دنبال حقیقت بوده و به يك معنا می‌توان گفت که کربن يك مستشرق به معنای حقیقی کلمه یعنی طالب اشراق است و اشراق در نظر او - به رغم آن که در نگاه اول و در نظر سهروردی وجه غالب شیعی ندارد - وجه غالب شیعی دارد و در سرزمین تشیع است که بسط و رواج یافته است.

کوهکن در بخش دیگری از سخنان خود در باب ترجمه این اثر گفت: با توجه به این‌که کربن شارح و به قول غربیان «هرمنوت» بزرگی است و متن را درک می‌کند، بنده کوشیده‌ام در نحوه بیان - تا حدی که زبان اجازه می‌دهد - دخل و تصرف نکنم و معنای آن را وفادارانه منتقل کنم.

وی خاطرنشان کرد: تنها در جاهایی که کربن از يك مفهوم غربی صحبت می‌کند و مباحث حکمت و عرفان اسلامی و ایرانی را در

تطبیق با مفاهیم مسیحی مطرح می‌کند، شرح و تعلیقه کوتاهی آورده‌ام تا خواننده به اختصار با موضوع آشنا شود. همچنین از آنجا که ترجمه جایگاه نقد و شرح نیست، از نقد پرهیز کرده‌ام و کوشیده‌ام تا ترجمه به گونه‌ای باشد که متن خود با خواننده سخن بگوید.

این محقق و پژوهشگر در بخش دیگری از سخنان خود درباره شخصیت کربن تصریح کرد: کربن يك پدیدارشناس است و برای ارائه يك تحلیل پدیدارشناسانه کوشیده است تا در فضای حکمت و عرفان ایرانی قرار بگیرد و عوالم بحث (مانند ملکوت، جبروت، ...) در سطح معمولی در او زنده بوده و حضور داشته باشد. نقطه ثقل پیام کربن بحث از معنویت و عالم معناست.

وی ادامه داد: کربن این کتاب را برای غربیان نگاشته و ارمغانی که برای غرب می‌برد، ترمیم وجه مربوط به معناگرایی و معنویت است که در فرهنگ غرب بی‌رنگ شده است. وی با متفکران معنوی چون شولم یهودی، یونگ، ... در ارتباط بوده و در عالم ایرانی نیز با محفل علامه طباطبایی در جهت شناخت بیشتر تشیع و محافل دیگری که مجمع مطالعه تطبیقی ادیان بوده، در ارتباط بوده است.

در این مراسم همچنین شهین اعوانی، عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران و ویراستار این اثر، ضمن تقدیر از مترجم این اثر در ترجمه دقیق و امانت‌دارانه آن، به بیان نکاتی در باره این کتاب پرداخت و از جمله به نظم کاری کربن در تحقیق و میزان تأثیر همسر کربن در شکل‌گیری این اثر اشاره کرد.

بخش پایانی این مراسم به رونمایی از کتاب مجلد دوم از مجموعه چهار جلدی کتاب ««اسلام در سرزمین ایران» (سهروردی و افلاطونیان ایران) اختصاص داشت که توسط مترجم و ویراستار این اثر انجام شد.

یادآور می‌شود چاپ نخست مجلد دوم مجموعه چهار جلدی کتاب ««اسلام در سرزمین ایران» (سهروردی و افلاطونیان ایران) اثر هانری کربن، با ترجمه رضا کوهکن، و ویراستاری شهین اعوانی، اعضای هیئت علمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، با قیمت 12000 تومان و در شمارگان 1000 نسخه منتشر شده است.